

Η εκπόνηση διαθεματικών
εργασιών ως μέσο
διαπολιτισμικής προσέγγισης

Αντωνία Παπαδάκη
Σχολική Σύμβουλος
Φιλολόγων

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΟΡΩΝ :

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ-ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

- Διατήρηση διαχωριστικών ορίων των επιστημών.
- Αυτόνομα διδακτικά αντικείμενα.
- Διεπιστημονικές συσχετίσεις.

Διαθεματικότητα

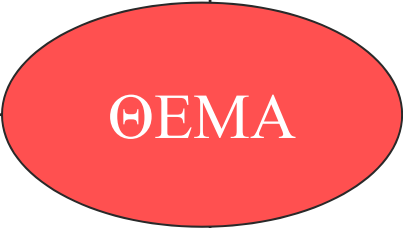

- Κατάλυση διαχωριστικών ορίων των επιστημών.
- Ενιαιοποιημένη σχολική γνώση.
- Στόχος η ολιστική προσέγγιση της γνώσης.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ Α

ΕΠΙΣΤΗΜΗ Δ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ Β

ΕΠΙΣΤΗΜΗ Γ

ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΟΙΝΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Κοινωνικές επιστήμες

- Εξουσία
- Ατομικά δικαιώματα
- Σύγκρουση
- Πολιτισμός
- Κοινωνικές αξίες
- Έθνος – κράτος
- Πολίτευμα

ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΟΙΝΕΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

- Αλλαγή
- Εξάρτηση
- Τάξη
- Σύστημα
- Αλληλεπίδραση
- Συμμετρία
- Απόδειξη
- Ισορροπία

Χαρακτηριστικά της διαθεματικής προσέγγισης

- Οργάνωση σχολικής ζωής γύρω από θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος
- Ενεργός συμμετοχή των μαθητών
- Διαμόρφωση μαθητών ικανών να ερμηνεύουν την πραγματικότητα
- Ανάληψη δράσης από τους μαθητές

Βασικές αρχές της διαθεματικότητας

- Αρχή της παιδοκεντρικότητας
- Αρχή της αυτενεργού μάθησης
- Αρχή της συνδιερεύνησης
- Αρχή της παροχής των πληροφοριών
- Αρχή της ολιστικής προσέγγισης

Οι πολλαπλοί τύποι νοημοσύνης του Gardner

1. Γλωσσική νοημοσύνη
2. Λογικο-μαθηματική νοημοσύνη
3. Χωρική νοημοσύνη
4. Κινησθητική νοημοσύνη
5. Μουσική νοημοσύνη
6. Ενδο-προσωπική νοημοσύνη
7. Δια-προσωπική νοημοσύνη
8. Νατουραλιστική νοημοσύνη

Η ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ στοχεύει:

- Να προάγεται η ικανότητα των μαθητών να συνδέουν τα διάφορα επιστημονικά πεδία
- Να αντιμετωπίζουν ολιστικά τη γνώση
- Να αναπτύσσουν οι μαθητές την κριτική ικανότητα
- Να αποκτούν οι μαθητές ποικιλία τρόπων σκέψης

Χαρακτηριστικά της Διαθεματικής Διδασκαλίας

- Συσχετισμός εννοιών και θεμάτων
- Συγκερασμός γνωστικών δεξιοτήτων
- Ευέλικτο προγραμματισμό διδακτικού χρόνου
- Διδασκαλία σε ομάδες

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

- Μάθηση για όλους τους μαθητές
- Δυνατότητα γενίκευσης της γνώσης που αποκτήθηκε

Συνεργατική μάθηση

Στοιχεία της συνεργατικής μάθησης

- Κοινός στόχος
- Αλληλεπίδραση
- Αλληλεξάρτηση
- Κοινωνικές δεξιότητες
- Προσωπική ευθύνη

[Ομάδες εργασίες]

- Μικτές
- 2-5 άτομα
- Ανάθεση ρόλων και κατανομή (συντονιστής, γραμματέας, αναγνώστης, εμπυχωτής, χρονομέτρης, προμηθευτής)
- Αξιολόγηση μαθησιακών και συνεργατικών στόχων

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ✓ Καθορισμός με σαφήνεια της εργασίας κάθε ομάδας.
- ✓ Προσέγγιση κάθε ομάδας την ώρα της εργασίας.
- ✓ Ανάθεση στο γραμματέα να συνοψίζει τις ιδέες.
- ✓ Αποδοχή και αναγνώριση της αξίας των ιδεών κάθε ομάδας.
- ✓ Συνέλευση ολομέλειας.

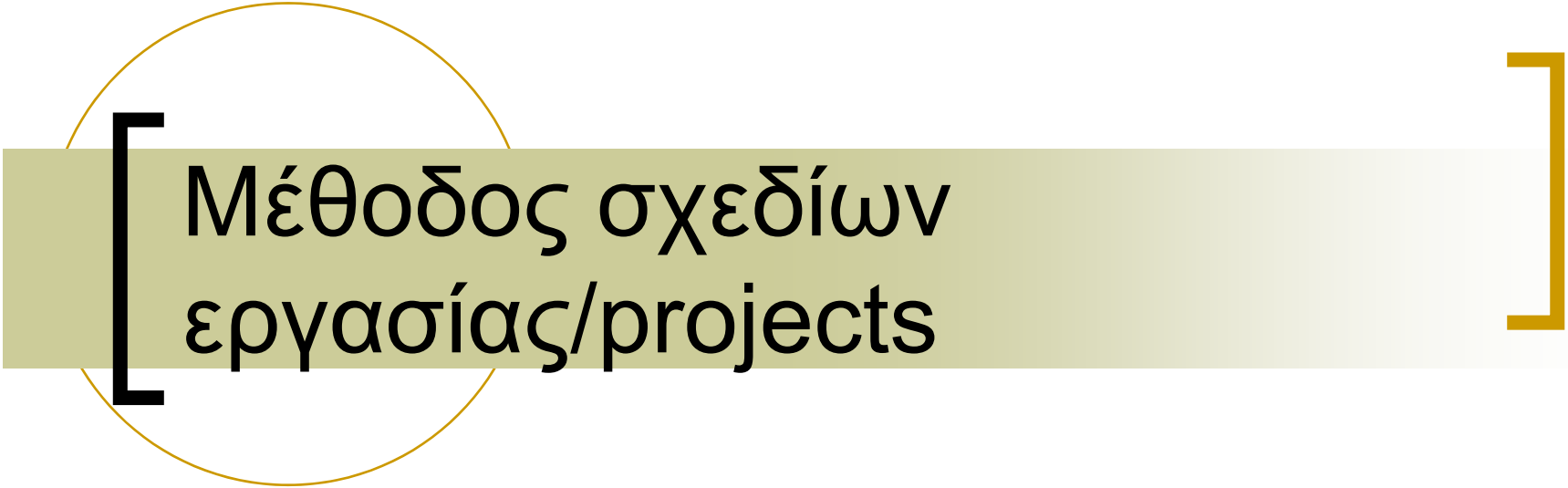
[ΤΟ ΘΕΜΑ]

- Ίδιο για όλες τις ομάδες.
- Ξεχωριστό για κάθε ομάδα.
- Ένα θέμα με υποενότητες για κάθε ομάδα.

ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ❖ Γνωριμία με το θέμα (forming).
- ❖ Συνειδητοποίηση των δυσκολιών (storming).
- ❖ Διαμόρφωση και διατύπωση κανόνων (norming).
- ❖ Εργασία πάνω στο θέμα (performing).
- ❖ Παρουσίαση αποτελεσμάτων (informing).

Μέθοδος σχεδίων
εργασίας/projects

ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- Ενεργοποίηση μαθητών.
- Η ομάδα έχει τη δυνατότητα ελέγχου της εργασίας.
- Ενθαρρύνεται η συζήτηση για το γνωστικό αντικείμενο.
- Μετάθεση ευθύνης από τον εκπαιδευτικό στο μαθητή.
- Δυνατότητα συνεργασίας και επικοινωνίας.
- Άσκηση ανώτερων μορφών μάθησης.

[ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ]

- Η ομάδα όμηρος του αρχηγού της.
- Διακοσμητικός ο ρόλος μερικών μελών.
- Αναποτελεσματική μέθοδος, όταν γίνεται συχνή χρήση.

[Στάδια:]

- Επιλογή θέματος
- Σχεδιασμός της εργασίας
- Συλλογή δεδομένων
- Επεξεργασία δεδομένων
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

[Απαιτείται:]

- Σαφής προγραμματισμός
- Μεθοδικευμένη υλοποίηση
- Ανατροφοδοτική αξιολόγηση
- Εργασία σε ομάδες

ΘΕΜΑ: ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Σκοπός: η ανάδειξη του ρόλου του Αιγαίου πελάγους στο πολιτισμικό γίγνεσθαι, καθώς και ότι αποτέλεσε όριο και σημείο ένωσης των ανθρώπων.

[Θεμελιώδεις έννοιες:]

- Εξάρτηση
- εξέλιξη
- αλλαγή
- επίδραση
- πολιτισμός

[Κριτήρια επιλογής του θέματος]

- Οι μαθητές διδάσκονται στη γεωγραφία για τη θάλασσα και το Αιγαίο πέλαγος.
- Στο βιβλίο της ιστορίας γίνεται πολύ συχνά αναφορά στο Αιγαίο.
- Ένα τέτοιο θέμα δίνει τη δυνατότητα σύνδεσης με άλλα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος.
- Δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές να γνωρίσουν το Αιγαίο πέλαγος σαν σημείο συνάντησης των διαφορετικών πολιτισμών που άνθησαν γύρω του και μέσα του.

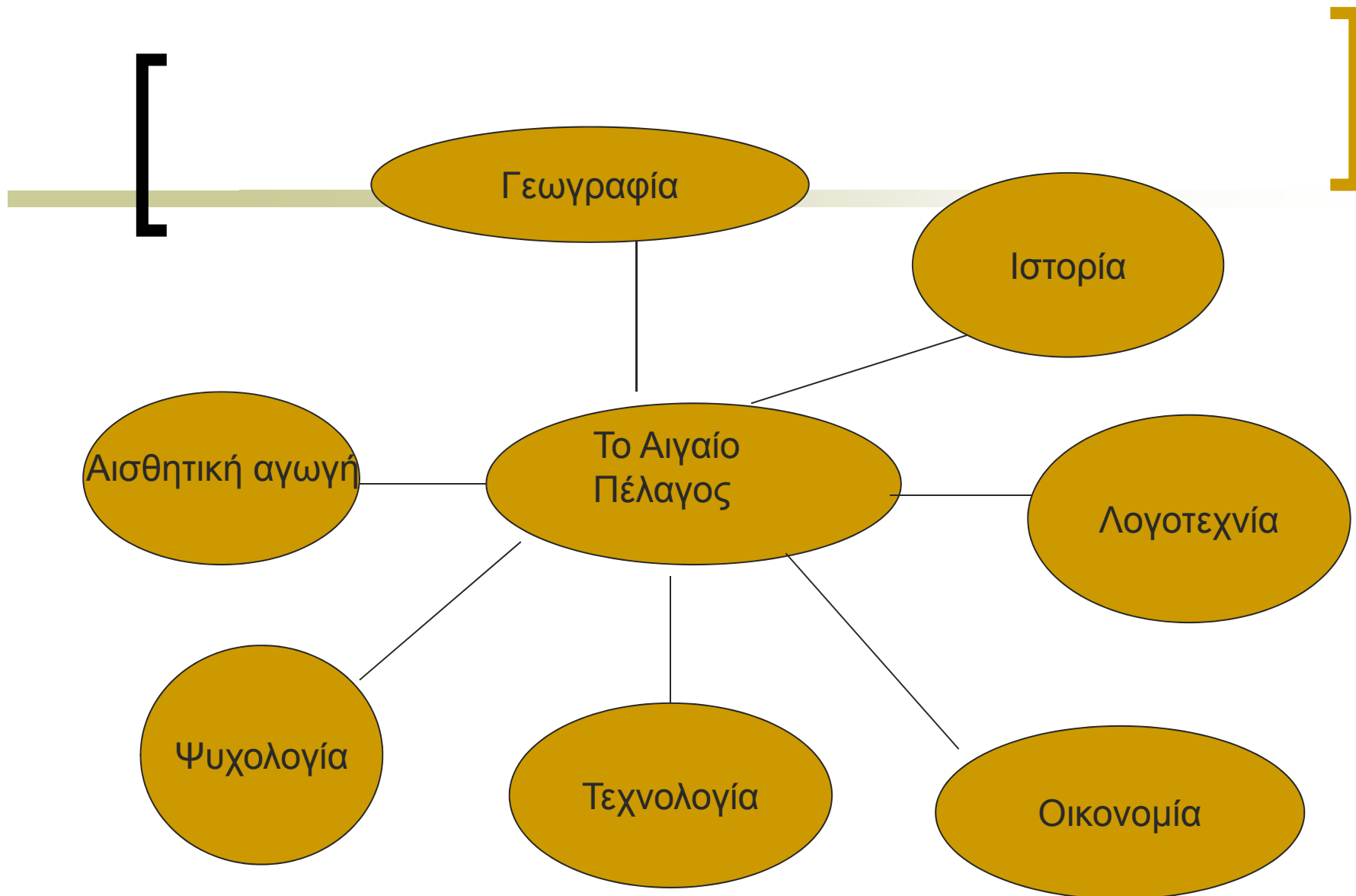
[Ειδικοί στόχοι]

- Να συσχετίσουν τη γεωγραφική διαμόρφωση με την ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας και του εμπορίου.
- Να συνειδητοποιήσουν πως η ύπαρξη του Αιγαίου επηρέασε την οικονομία της Ελλάδας.
- Να κατανοήσουν μορφές της ελληνικής τέχνης.
- Να διερευνήσουν τις επιδράσεις που έχουν τα θαλάσσια φαινόμενα στην εξέλιξη των κοινωνιών.
- Να κατανοήσουν την επίδραση της θάλασσας στη νοοτροπία και τη ψυχολογία των ανθρώπων.
- Να συνδέσουν τη θάλασσα με τεχνολογικά επιτεύγματα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η θάλασσα λειτούργησε σαν γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα στους κατοίκους διαφορετικών περιοχών.

[Ενδεικτικές δραστηριότητες]

- Αφού εντοπίσουν οι μαθητές στην υδρόγειο σφαίρα και τον παγκόσμιο χάρτη τη θέση του Αιγαίου, να ορίσουν τα χαρακτηριστικά της και να τη συγκρίνουν με άλλες θάλασσες.
- Να συγκρίνουν την έκταση του Αιγαίου με την έκταση που καλύπτει ο υπόλοιπος ελλαδικός χώρος.
- Να μελετήσουν την κατανομή των οικισμών στον ελλαδικό χώρο σε χάρτες της Ελλάδας στην αρχαιότητα.
- Να παρατηρήσουν την εξέλιξη των μινωικών ανακτόρων μετά τα παλιρροϊκά κύματα που προκλήθηκαν από την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας.
- Να καταγράψουν μύθους που αφορούν τη θάλασσα.
- Να καταγράψουν τους πολιτισμούς που άνθησαν κατά περιόδους γύρω από το Αιγαίο πέλαγος.

-
- Να μελετήσουν μορφές της αρχαίας τέχνης, όπως αγγειογραφίες, τοιχογραφίες, γλυπτική, μικροτεχνία , όπου εικονίζονται θαλάσσια μοτίβα.
  - Να εντοπίσουν χωρία από τον Όμηρο όπου αναφέρεται η θάλασσα.
  - Να κατασκευάσουν ένα καράβι, όπως αυτά που εικονίζονται στα έργα τέχνης.
  - Να σχεδιάσουν τύπους πλοίων διαφορετικών περιόδων με βάση τις πληροφορίες που προσφέρουν οι πηγές.
  - Να ταξινομήσουν ευρήματα (κτερίσματα και άλλα) που είτε είναι ξενικής προέλευσης είτε έχουν δεχθεί ξενική επίδραση στην κατασκευή τους.
  - Να συζητηθεί η διαφορετική νοοτροπία Αθηναίων –Σπαρτιατών και από την άποψη του παράγοντα χώρου.
  - Να κατασκευάσουν χάρτη-μακέτα, όπου να φαίνεται με διάφορα σύμβολα η μετακίνηση ανθρώπων, ιδεών και αντικειμένων.

Η κίνηση του πληθυσμού
στη μεταπολεμική Ελλάδα

[ΣΚΟΠΟΪ:]

- Να ευαισθητοποιηθούν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στη χώρα μας.
- Να κατανοήσουν τη διαχρονικότητα του φαινομένου της μετανάστευσης, αλλά και την έκτασή του.
- Να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι μετακινούνται από τόπο σε τόπο.

[Ειδικοί στόχοι:]

- Να παρακολουθήσουν τα ρεύματα μετακίνησης του πληθυσμού σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο
- Να μελετήσουν την κίνηση του πληθυσμού στα μεγάλα κυρίως αστικά κέντρα.
- Να γνωρίσουν τις μορφές της μετανάστευσης (εσωτερική-εξωτερική)
- Να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο επιλέγονται κάποιες χώρες για εγκατάσταση.

-
- Να αποσαφηνίσουν εννοιολογικές διαφορές συναφών λέξεων που περιλαμβάνονται στο θέμα τους (πολιτικοί πρόσφυγες, οικονομικοί πρόσφυγες, μετανάστευση, προσφυγιά, παλιννόστηση)

[Ενδεικτικές δραστηριότητες]

- Να καταρτίσουν έναν πίνακα με το ποσοστό και τον προορισμό της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης.
- Σε έναν χάρτη να σημειωθεί η πορεία που ακολούθησαν πληθυσμοί τη συγκεκριμένη περίοδο.
- Να δημιουργήσουν ένα μικρό λεξικό με τις έννοιες του θέματος.

- Συγκεντρώνουν φωτογραφικό υλικό για το θέμα.

Μελετούν λαϊκά τραγούδια της εποχής:

ΤΟ ΨΩΜΙ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ

Μουσική: Γιάννης Βασιλόπουλος

Στίχοι: Νίκος Πετρίδης

Τραγούδι: Στέλιος Καζαντζίδης

Το ψωμί της ξενιτιάς είναι πικρό,
το νερό της θολό και το στρώμα σκληρό.
Τα λεφτά που αποχτάς, τα βλαστημάς
υποφέρεις, πονάς, την πατρίδα ζητάς.

Κλέφτρα ξενιτιά, τα παλικάρια κλέβεις
μάγισσα κακιά, με τα λεφτά μαγεύεις
πάντα μ' απονιά, χωρίζεις μάνες και παιδιά.
Κάνε, Παναγιά, η ξενιτιά να πάψει
κι άλλη μάνα πια για χωρισμό μην κλάψει
κι όλα τα παιδιά στο σπίτι τους να 'ρθουν ξανά.

Το ψωμί της ξενιτιάς είναι ξερό
και με δάκρυ πικρό το 'χω βρέξει κι εγώ.
Πιο καλά στο φτωχικό **ψωμί κι ελιά**
παρά χίλια καλά στη σκληρή ξενιτιά.

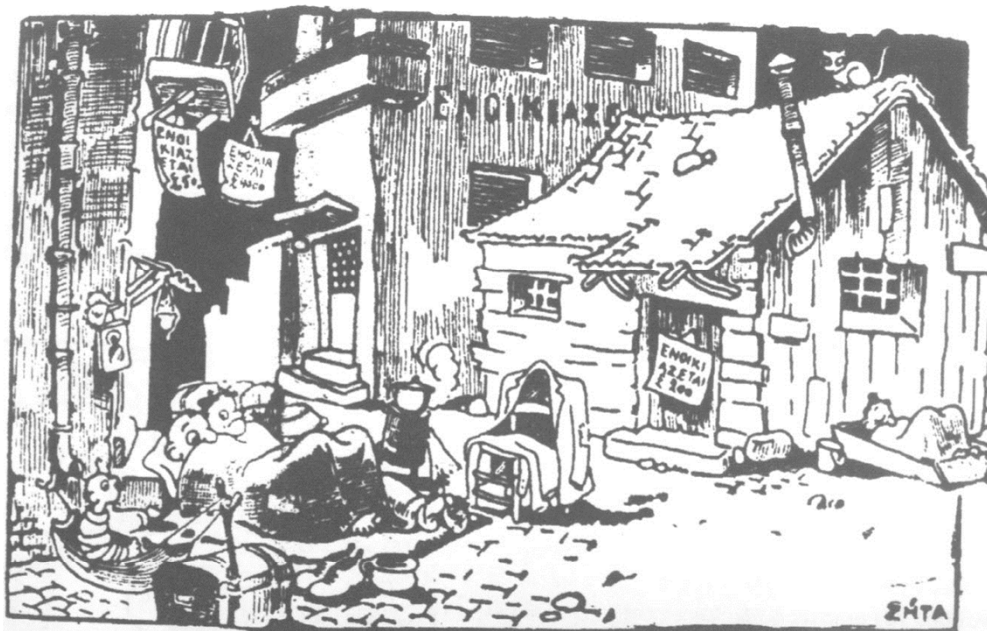
Βασίλης Τσιτσάνης

Απόκληρος γυρίζω
στην κακούργα ξενιτιά
περιπλανώμενος, δυστυχισμένος
μακριά απ' της μάνας μου την
αγκαλιά

Κλαίνε τα πουλιά για αέρα
και τα δέντρα για νερό
κλαίω μανούλα μου
κι εγώ για σένα
που έχω χρόνια να σε δω

Πάρε Χάρε την ψυχή μου
ησυχία για να βρω
αφού το θέλησε η μαύρη μοίρα
μεσ' τη ζωή μου να μην χαρώ.

- Μελέτη των γελοιογραφιών της εποχής εκείνης.

Ύστερο από την εφαρμογή του νέου ενοικιοστασίου.

— Μαμά, δεν μου είπες πώς έφυγαν οι Γερμανοί;

-
- Επιλέγουν να μελετήσουν κινηματογραφικές ταινίες στις οποίες εντοπίζεται το θέμα της μετανάστευσης.

Η θεία απ' το Σικάγο.

Ένα βότσαλο στη λίμνη.

Ο Φανούρης και το σόι του.

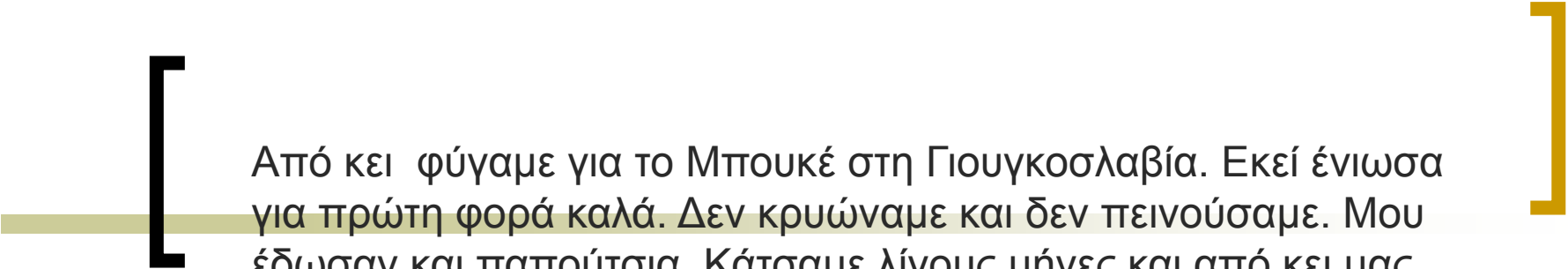
Πολίτικη Κουζίνα

-
- Να προσεγγίσουν το θέμα της μετανάστευσης σε λογοτεχνικά κείμενα (Χατζής, η τελευταία αρκούδα του Πίνδου. Καραγάτσης, Ένας Ρώσος συνταγματάρχης στη Λάρισα).
  - Να καταγράψουν τις πολιτικές , οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της χώρας τους οι οποίες οδήγησαν στη μετανάστευση, καθώς και τις αντίστοιχες στις χώρες υποδοχής.

Συνεντεύξεις από ανθρώπους που μετανάστευσαν.

Το 1949 μας ανάγκασαν να φύγουμε από το χωριό για τη Γιουγκοσλαβία. Βρήκαν στον κήπο του σπιτιού μας όπλα που είχαν θάψει οι αντάρτες. Κάθε μέρα έπιαναν τον πατέρα μου και τον σάπιζαν στο ξύλο στην πλατεία του χωριού. Φοβηθήκαμε ότι θα τον σκοτώσουν. Και από το χωριό μας είπαν ότι είναι καλύτερο να φύγουμε. Ο πατέρας μου αναγκάστηκε να πάρει τα βουνά μαζί με τους αντάρτες και η μάνα μου μαζί με μένα και τα δύο αδέλφια μου ξεκινήσαμε για τη Γιουγκοσλαβία. Περπατώντας σχεδόν ξυπόλυτοι περάσαμε τα σύνορα. Στο δρόμο είμασταν μέρες και τρώγαμε σαλιγκάρια που μαζεύαμε στα χωράφια. Τα βάζαμε σε ένα τενεκεδάκι και τα βράζαμε με λίγο νερό για να τα φάμε. Από τότε δεν ξανάφαγα ποτέ σαλιγκάρια. Ο πρώτος σταθμός μας ήταν ένα μοναστήρι κοντά στον Αξιό έξω από την Ελλάδα. Εκεί κακοπεράσαμε. Πεινούσαμε, πεινούσαμε πολύ. Ήμουν ξυπόλυτος και ήμουν μόνο οκτώ χρονών. Μας έδιναν να φάμε φασολάδα, αλλά η σούπα μέσα δεν είχε φασόλια. Ευτυχώς καθίσαμε λίγο στο μοναστήρι.

A large black left square bracket and a large yellow right square bracket are positioned on the left and right sides of the page, respectively. A horizontal olive-green line spans across the page, passing behind the text.

Από κει φύγαμε για το Μπουκέ στη Γιουγκοσλαβία. Εκεί ένιωσα για πρώτη φορά καλά. Δεν κρυώναμε και δεν πεινούσαμε. Μου έδωσαν και παπούτσια. Κάτσαμε λίγους μήνες και από κει μας έστειλαν στην Πολωνία. Στην Πολωνία μείναμε από το 1949 έως το 1985. Για μένα εκεί ήταν ο παράδεισος. Δεν μας ξεχώριζαν από τους δικούς τους, δεν ένιωσα ταπεινωμένος, διαφορετικός. Στην Πολωνία μεγάλωσα, σπούδασα, εργάστηκα, παντρεύτηκα και απέκτησα τα παιδιά μου. Για μένα, πια, ήταν η πατρίδα μου. Αλλά το 1985 αποφασίσαμε με τη γυναίκα μου να έρθουμε στην Ελλάδα, αφού τα πράγματα είχαν αλλάξει και δεν θα μας πείραζε κανείς. Είμασταν η πρώτη οικογένεια που έφυγε από το χωριό στα χρόνια του εμφυλίου. Ακολούθησαν και άλλες δέκα οικογένειες που πήραν άλλους προορισμούς, όπως Ρουμανία, Ουγγαρία. Δεν θέλω πια να θυμάμαι.

(Ιωάννης Χατζηπαντελιάδης)

- Να καταγράψουν και να ταξινομήσουν τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι μετανάστες στη χώρα υποδοχής.
- Να μελετήσουν και να διατυπώσουν συμπεράσματα από τον πίνακα με την πληθυσμιακή κατανομή του απόδημου ελληνισμού.

- Να αναζητήσουν «ξένους» στη δική τους οικογενειακή ιστορία. Να παρουσιάσουν την προσωπική τους ιστορία .

Πληθυσμιακή κατανομή του Απόδημου Ελληνισμού

Αυτή τη στιγμή (με βάση τα στοιχεία της ΓΓΑΕ και του ΣΑΕ) έχουμε 2877 οργανώσεις Απόδημου Ελληνισμού, 38 ομοσπονδίες κοινοτήτων και 50 ομοσπονδίες εθνικοτοπικών οργανώσεων.

<u>ΧΩΡΑ</u>	<u>ΠΛΗΘ.</u>	<u>ΧΩΡΑ</u>	<u>ΠΛΗΘ.</u>	<u>ΧΩΡΑ</u>	<u>ΠΛΗΘ.</u>
ΗΠΑ	3.000.000	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2.500	ΠΕΡΟΥ	150
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	700.000	ΤΣΕΧΙΑ	2.500	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	150
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	354.500	ΛΙΒΑΝΟΣ	1.500	ΦΙΛΑΝΔΙΑ	150
ΚΑΝΑΔΑΣ	350.000	ΟΜΑΝ	1.500	ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ	150
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	250.000	ΙΣΡΑΗΛ	1.500	ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ	150
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	212.000	Σ. ΑΡΑΒΙΑ	1.300	ΚΟΥΒΕΪΤ	150
ΡΩΣΙΑ	150.000	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	1.200	ΜΠΑΧΡΕΪΝ	150
ΓΕΩΡΓΙΑ	120.000	ΚΑΜΕΡΟΥΝ	1.200	ΧΟΝΓΚ - ΚΟΝΓΚ	150
Ν. ΑΦΡΙΚΗ	120.000	ΜΕΞΙΚΟ	1.000	ΒΟΛΙΒΙΑ	100
ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	50.000	ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ	1.000	ΙΑΠΩΝΙΑ	100
ΓΑΛΛΙΑ	35.000	ΧΙΛΗ	1.000	ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ	80
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	25.000	ΣΥΡΙΑ	1.000	ΠΑΠΟΥΑ	70
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	25.000	ΠΑΝΑΜΑΣ	800	ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ	60
ΒΕΛΓΙΟ	25.000	ΜΑΛΔΟΥΙ	800	ΑΚΤΗ ΕΛΕΦ.	60
ΙΤΑΛΙΑ	21.000	ΖΑΜΠΙΑ	700	ΙΡΑΝ	60
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	20.000	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	700	ΤΥΝΗΣΙΑ	50
ΣΟΥΗΔΙΑ	20.000	ΣΟΥΔΑΝ	700	ΣΕΝΕΓΑΛΗ	50
ΑΡΜΕΝΙΑ	15.000	ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	580	ΚΑΝΤ. ΑΦ. ΔΗΜ.	40
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	14.000	ΔΑΝΙΑ	500	ΚΑΤΑΡ	40
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	10.500	ΙΟΡΔΑΝΙΑ	400	ΚΟΥΒΑ	30
Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	10.000	ΝΟΡΒΗΓΙΑ	350	ΑΛΓΕΡΙΑ	30
ΛΕΤΟΝΙΑ	10.000	ΜΠΑΧΑΜΕΣ	300	ΕΡΥΘΡΑΙΑ	30
ΕΛΒΕΤΙΑ	8.340	ΙΣΠΑΝΙΑ	300	ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ	20
ΑΥΣΤΡΙΑ	6.500	ΝΙΓΗΡΙΑ	300	ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ	20
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	5.000	ΤΑΝΖΑΝΙΑ	300	ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ	20
ΖΑΪΡ	5.000	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	250	ΤΟΓΚΟ	20
ΠΟΛΩΝΙΑ	4.300	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	200	ΤΣΑΝΤ	20
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4.000	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	200	ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ	20
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	4.000	ΚΕΝΥΑ	200	ΝΑΜΙΜΠΙΑ	20
ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ	4.000	Η.Α.Ε.	200	ΚΟΓΚΟ	10
ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	2.500	ΜΑΡΟΚΟ	180	ΣΥΝΟΛΟ	5.607.950

<http://dim-sapon.rod.sch.gr/> (Διαπολιτισμικό Σχολείο Σαπών Ροδόπης – εργασία για τον Απόδημο) Χρήσιμες συνδέσεις με ιστοσελίδες:

<http://www.ggae.gr/gabroad/nodes.el.asp> (Των Ελλήνων οι Κόμβοι)

<http://www.ggae.gr/diaspora/edu-main.el.asp> (Ελληνική παιδεία στη Διασπορά)

<http://www.sae.gr/gr/default.asp> (Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού)

<http://www.ime.gr> (Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού)

<http://dim-sapon.rod.sch.gr/> (Διαπολιτισμικό Σχολείο Σαπών Ροδόπης – εργασία για τον Απόδημο)

<http://dim-sapon.rod.sch.gr/ERGASIES/APODHMOI/apodimos.htm>

<http://www.scholeio.dk>

<http://hellenic-education>

uk.europe.sch.gr/sch/schools/hellenicSch/hellenicSch.html (Ελληνικό Σχολείο Λονδίνου)

http://www.metanastis.com/SAE_TO_IDIO_SYNEDRIO.htm (ηλεκτρονικό περιοδικό για τον απόδημο ελληνισμό)

<http://www.ggae.gr/ggae/studies/intro/default.el.asp> (Μια μελέτη δια τον Απόδημο από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και την ΓΓΑΕ)

<http://www.ggae.gr/default.el.asp> (ΓΓΑΕ)

http://www.pio.gov.cy/greek/cyprusmag/may_aug2002/p17.htm
(Πρόγραμμα «οίκαδε» στην Κύπρο, με την υποστήριξη της Τράπεζας Κύπρου για την επαφή με τα ελληνόπουλα σ' όλο τον κόσμο)

<http://durabond.ca/gdouridas> (Λογοτεχνική και γενική σελίδα του Κ. Δουρίδα από τον Καναδά)

<http://europe.sae.gr>

http://2opseis.neolaia.de/DaneiaeeU/Oay_io_Ii/_eeciao_aduaciie/_eeciao_a_duaciie.html (Νέοι απόδημοι στη Γερμανία)

<http://www.e-yliko.sch.gr/index.html> (Η εκπαιδευτική πύλη του ΥΠΕΠΘ)

<http://www2.sch.gr/index.jsp>

<http://stuttgart.europe.sch.gr/indexgr.htm> (Ελληνικό Σχολείο Στουτγκάρδης)

<http://dim-neapol-italy.europe.sch.gr> (Νεάπολη Ιταλίας)

<http://ticino.europe.sch.gr> (Ελβετία)

<http://contest.csd.auth.gr/2002/index.html> (Διαγωνισμός “Βεργίνα” για απόδημους μαθητές)

<http://www.apodimos.com> (Ηλεκτρονικό περιοδικό)

<http://www.apodimosstudents.com>

<http://www.kalami.net> (Ηλεκτρονικό περιοδικό)

<http://www.patrides.com> (Ηλεκτρονικό περιοδικό των ΗΠΑ)

<http://www.koutouzis.gr/logotexnes.htm> (Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών-Συγγραφέων 5 Ηπείρων)

<http://www.koutouzis.gr/metanastes.htm> (Πρώτοι Έλληνες μετανάστες)

<http://yourope.gr> (ΣΑΕ Δίκτυο Νεολαίας Ευρώπης)

<http://www.greekvillage.com/commun/commun.htm> (Links Διασποράς)

<http://www.emoreiro.com/GAFS/about.htm> (Greek-American Folklore Society)

<http://www.ahepa.org> (Ο οργανισμός Αποδήμων Αμερικής ΑΧΕΠΑ)

<http://www.hri.org/hri> (Hellenic Resources Institute, Σύνδεσμος Διασποράς - ακαδημαϊκής κοινότητας)

<http://www.coopkama.com/index.html> (Ελληνόφωνοι στην Καλημέρα του Σαλέντο)

<http://www.poa.gr/periodiko/no13/kalas.htm> (Για τους Καλές στο Πακιστάν)

<http://www.mani.org.gr/periodikomani/2/metanastes.htm> (Περιοδικό Μάνη, για τους Μανιάτες μετανάστες στην Αμερική και τρόπο έρευνας στα αρχεία του Ellis Island)

<http://www.daddezio.com/grekgen.html> (Greek Genealogy)

<http://memory.loc.gov> (Στοιχεία και αφηγήσεις στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου)

http://www.geocities.com/Athens/Cyprus/8777/Ta_Grika1.html (Συντονιστική Επιτροπή Συλλόγων του Ελληνόφωνου Σαλέντο)

<http://groups.yahoo.com/group/magnagraecia> (Το mailing list της Ελληνόφωνης Κάτω Ιταλίας)

<http://www.grikamilume.com> (Ελληνόφωνο Σαλέντο)

<http://www.gruppoghetonia.it> (Η ιστοσελίδα του γνωστού Ελληνόφωνου συγκροτήματος από την Καλημέρα της Κάτω Ιταλίας “Ghetonia”)

<http://atlante.clio.it> (Ελληνόφωνο portal)

<http://www.diaspora-net.org>

<http://www.elia.org.gr/pages.fds?pagecode=03.03&langid=1> (Αρχεία του ΕΛΙΑ)

<http://www.greeklanguage.gr> (Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας)

http://www.archives.gov/research_room/genealogy/index.html (Γενεαλογική έρευνα στα Εθνικά Αρχεία της Αμερικής)

<http://metanastis.com> (Ηλεκτρονικό περιοδικό)

<http://metanastis.com/indexlogos.htm> («Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών Συγγραφέων των Πέντε Ηπείρων» «Δεύτερη Ανθολογία της Ξενιτιάς»)

<http://www.omhros.gr/kat/p/km/txt/od> (Το κείμενο της Οδύσσειας)

<http://alex.eled.duth.gr/Eldoseis/vergeti/text/books.htm> (Βιβλιογραφία για την Παλινοόηση)

Η Διατροφή στις Βαλκανικές
Χώρες την περίοδο 1900-1960

[Ειδικοί στόχοι]

---

1. Να μελετήσουν την επίδραση του κλίματος και της μορφολογίας του εδάφους στη διατροφή.
2. Να μελετήσουν την επίδραση της μετακίνησης πληθυσμών στις διατροφικές συνήθειες.
3. Να κατανοήσουν τους παράγοντες που διαμορφώνουν τη διατροφή των κατοίκων σε διάφορες χώρες.
4. Να διερευνήσουν την αλλαγή στη διατροφή των κατοίκων μέσα στο χρόνο.

[Ενδεικτικές δραστηριότητες]

1. Καταγράφουν τα προϊόντα που παράγει ο τόπος τους σε αναφορά με τη γεωγραφική θέση και το κλίμα.
2. Οι μαθητές συγκεντρώνουν εθνικές παραδοσιακές συνταγές για φαγητά και ποτά.
3. Συγκεντρώνουν και μελετούν φωτογραφίες με θέμα τη διατροφή.
4. Συγκεντρώνουν τραγούδια με το ίδιο θέμα.

-
- Καταγράφουν το τελετουργικό κατά τη διάρκεια του φαγητού-ήθη και έθιμα κατά τη διάρκεια του φαγητού.-Φαγητά για ειδικές περιπτώσεις.
  - Καταγράφουν και ταξινομούν μαγειρικά σκεύη.
  - Κάνουν ένα βιβλίο συνταγών με εικόνες και συνταγές από όλες τις χώρες των Βαλκανίων.
  - Επιλέγουν φαγητά απ'όλες τις χώρες και μελετούν τη διατροφική αξία τους.